

VY_12_INOVACE_CJ_RA_24

Učební materiál

Sada: Čtenářská a informační gramotnost

Téma: Národní jazyk

Autor: Mgr. Eva Řádková

Předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: prima – NG

Využití: Učební materiál pro jazyk

Anotace: Pracovní list lze využít při opakování tématického celku Rozvrstvení národního jazyka. Pracovní list se zaměřuje orientaci v pojmech řeč a jazyk, ve slovanských jazycích a v rozvrstvení českého jazyka. Mezipředmětové souvislosti korespondují s občanskou výchovou, dějepisem a zeměpisem.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

A. Jazyk/ Řeč

- Podle textu *Řeč a jazyk* v učebnici na str. 98 odpověz na otázky:

Za znak koho nebo čeho je řeč považována?

Jaká je základní funkce řeči?

K vyjádření čeho ještě slouží?

B. Národní jazyk / Mateřský jazyk

- Odpověz na základě informací v textu :

Národní jazyk je *jazyk*, který reprezentuje *národní identitu* určitého *národa* nebo *země*. Národní jazyk je typicky používán pro účely *politických* a *právních* rozprav. Pokud je národní jazyk deklarován *legislativou*, jedná se o *úřední jazyk*. Národní jazyk je obvykle souborem útvarů a podob jazyka. Jako **mateřský jazyk** je v českém prostředí nejčastěji označován první *jazyk*, který se jedinec naučil.

Kdo používá český jazyk jako jazyk národní?

Který jazyk je úředním jazykem v České republice?

Kterými mateřskými jazyky hovoří obyvatelé České republiky?

C. Český jazyk

- Vyber správné řešení.

Počet jazyků na světě se odhaduje na:

- a. 30–50
- b. 300–500
- c. 3000–5000

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk se vyvinul:

- a. z praslovanštiny
- b. ze staroslověnštiny
- c. z praslovinštiny

Český jazyk se vyvíjel:

- a. více než 500 let
- b. více než 800 let
- c. více než 1000 let

Český jazyk patří do skupiny jazyků:

- a. germánských
- b. románských
- c. slovanských

Slovanské jazyky se dále dělí na:

- a. severoslovanské, východoslovanské, jihoslovanské
- b. západoslovanské, východoslovanské, jihoslovanské
- c. středoslovanské, východoslovanské, jihoslovanské

➤ Vypiš názvy skupin a přiřaď k nim konkrétní slovanské jazyky:

čeština, ruština, slovinština, srbochorvatština, běloruština, slovenština, polština, makedonština, ukrajinština, polština, lužičtina, bulharština

1. _____ 2. _____ 3. _____

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Český jazyk se zahrnuje spisovné a nespisovné útvary . Přiřaď následující označení k jedné z těchto skupin: *slang, nářečí, obecná čeština, nářečí, hovorová čeština, spisovná čeština.*

ČESKÝ JAZYK

SPISOVNÉ ÚTVARY

NESPISOVNÉ ÚTVARY

- K následujícím charakteristikám přiřaď odpovídající název útvaru českého jazyka a přiřaď (nebo doplň) některé z následujících slov jako příklad: *vokno, můžou, děvčica, motorka, s klukama, bižule, bysme, bychom, dobrej, mlíko, huž, fízl, rychna.*

Užívá se v mluvené podobě na určitém území.

Útvar:

Příklad:

Je to mluvená podoba spisovné češtiny.

Útvar:

Příklad:

Je to mluva určité zájmové skupiny, spojená s určitým pracovním prostředím.

Útvar:

Příklad:

Slouží k utajení obsahu sdělení, např. mezi vězni.

Útvar:

Příklad:

Je to původní nářečí z Čech, dnes užívané v běžné komunikaci v Čechách a na západní Moravě jako nespisovná forma češtiny.

Útvar:

Příklad:

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Reprezentuje národ. Užívá se v médiích, ve škole, při oficiálních příležitostech. Je bohatý a rozvinutý.

Útvar:

Příklad:

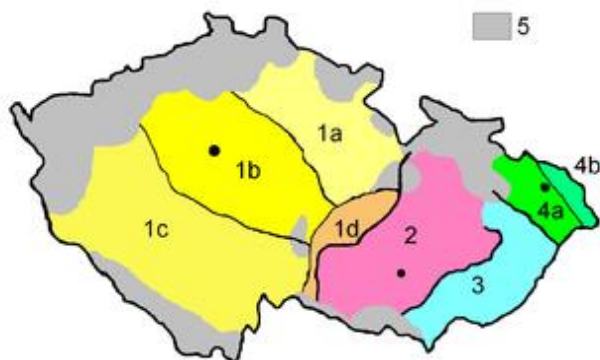
➤ Česká nářečí se rozdělují do 4 skupin:

- Česká nářeční skupina (s obecnou češtinou jako interdialektem)
- Středomoravská nářeční skupina (hanácká)
- Východomoravská nářeční skupina (moravskoslovenská)
- Slezská nářečí lašská)

Doplň k číslíci názvy těchto skupin podle jejich výskytu na následující mapce:

Nářečí češtiny:

- 1 –
- 2 –
- 3 –
- 4 –

Která oblast na mapce označuje výskyt českomoravských nářečí?

➤ Své odpovědi si zkontroluj v učebnici na str. 98 a 99.

➤ Napiš krátký souvislý text ve studentském slangu:

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroje:

Zdeňka Krausová, Renata Teršová. Český jazyk 6, učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia. Nakladatelství Fraus. Plzeň 2003. 1. vydání.

<http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%98e%C4%8D>

http://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1rodn%C3%AD_jazyk

http://cs.wikipedia.org/wiki/Um%C4%9Bl%C3%BD_jazyk

http://cs.wikipedia.org/wiki/Mate%C5%99sk%C3%BD_jazyk

http://cs.wikipedia.org/wiki/Obecn%C3%A1_%C4%8De%C5%A1tina

http://cs.wikipedia.org/wiki/Hovorov%C3%A1_%C4%8De%C5%A1tina

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Slang>

http://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1%C5%99e%C4%8D%C3%AD_%C4%8De%C5%A1tiny